

ERICH KOMUSIN,

významná osobnost výplatních strojů a jejich otisků

Ing. Erich Komusin je významná osobnost v oblasti výplatních strojů a jejich otisků. Přestože u nás jeho jméno a jeho výplatní stroje nazývané po něm jako **Komusina** jsou prakticky známé jen okruhu odborníků tohoto oboru, je v Německu a okolních zemích nazýván **pionýrem výplatních strojů**. Už proto, že byl jedním z iniciátorů mechanismu **mnohonásobné výplatní hodnoty - cesty z problémů hyperinlace ve 20. letech v Německu, se kterou se hospodářství a komunikace potýkaly. Poštovní známky a další systémy (paušály, T. P. a další) v té době neuspěly.**

K mému velkému smutku není moc materiálu o osobnosti ing. E. Komusina a jeho manželky H. Komusin(ové), která mu byla velkou pomocí při jeho úsilí o modernizaci existujících výplatních strojů. Píše se hlavně o jeho vynálezech, vynalezených výplatních strojích, otiscích, návrzích výplatních otisků a výplatních razítek. Přesto je nutné se o ing. E. Komusinovi zmínit. Hlavně proto, že založil firmu Freistempler GmbH, která úspěšně vyvinula výplatní stroje Postalia a stala se vážným konkurentem hlavního hráče na trhu výplatních strojů v Německu a i v Evropě – firmy Francotyp GmbH. Tak významným, že později obě firmy fúzovaly na rovnocenné bázi. Zejména takto je i pro naši zemi ing. Erich Komusin v úzkém vztahu, i když jeho stroje KOMUSINA u nás neoperovaly. I když nejsou zdroje, přesto mi tuto zmínku o této legendě dovoluji zveřejnit.

Situace v Německu v letech 1920 – 1923

Hospodářství v Německu se dostalo do enormních potíží, o kterých jsem již na osobním webu před několika měsíci psal. Klasické formy vyplácení zásilek selhaly díky každodennímu zhoršování ekonomiky a rychle inflace, která přerůstala v hyperinflaci. Poštovní systém se stávajícími prostředky vyplácení neudržel krok. Bylo nutno vymyslet systém, který pružně reagoval na zvyšující se sazby. Stávající stroje byly s pevnou či limitovanou výplatní hodnotou. Německo muselo reagovat. A reagovalo. Říšská poštovní správa již od roku 1910 na tomto problému pracovala, jak jsme zjistil z archivních materiálů. Hlavním heslem byla „**racionalizovat poštovního provoz**“.

Poštovní autority oslovily tehdejší hlavní firmy specializující se na jemnou mechaniku včetně výplatních strojů. V letech 1920 – 1923 byly čtyři známí čtyři věrohodné kontakty. Ukázalo se, že rozhodnutí Říšské poštovní správy bylo správné.

Těmi čtyřmi vyvolenými byly tyto specializované kontakty:

1/ Uhrenfabrik dříve L. Furtwängler AG Furtwangen,

2/ Bafra Reinickendorf, Ost Berlin

3/ Anker Werke Bielefeld

4/ KOMUDSINA Karlsruhe (vynález, projekty ing. Erich Komusin, známý svými nesčetnými patenty v této oblasti, se kterými uspěl i v USA) s výrobcem strojů, spřízněnou firmou Richard Guhl & Co. , Holzdamm 42 Hamburg 5 za zády).

Postupně bylo nutné sjednotit zkušenosti a kapitál, aby síla nesnadného úkoly se rychle a úspěšně vyřešily. První tři firmy vytvořily střešní organizaci FRANCO TYP GmbH Berlin a dosáhly úspěchu. Ing. Erich Komusin se svou firmou a s firmou R. Guhl za zády se dostal na okraj. Vyrobil sice 1300 výplatních strojů do roku 1931, ale byl mimo hru z objektivních důvodů. Byl slabší než jeho konkurenti. I v zahraničí uspěl omezeně – jeho stroje byly v provozu jen v Sársku a v Holandsku. Zkušebně byly stroje v provozu v dalších zemích – Brazílii, Číně, Francii, Japonsku, Lucembursku, Norsku a Sovětském svazu. Komusinův model 4 a 6 se v Holandsku stal velmi populárním nejen pro své profesionální provedení (žehlička), ale i pro výborné mechanické vlastnosti. Francotyp však pronikl do mnohem většího počtu zemí. Byl typickým dokladem perfektní práce německých mechaniků. Navíc jeho cena 665 říšských marek byl velmi výhodný. Malé podniky si tento model

značně oblíbily.

Výsledkem tohoto správného rozhodnutí byly prototypy výplatních strojů, které byly funkční a složitou situaci vyřešily, aspoň pro ty nejhorší situace.

Jak, kde a které stroje nastupovaly do poštovního procesu?

Zelenou dostaly výplatní stroje dne 7. 3. 1923 ve Věstníku č. 23 (Nachrichtenblatt des

Reichsministeriums, Abt. München). Dodatek byl vysloven Věstníkem č. 219 ze dne 31. 12. 1923, kdy byly povoleny dva dodatečné výplatní stroje Komusina.

Předchůdci (Vorläufer) - zkušební výplatní stroje

Byly vyzkoušeny čtyři zkušební stroje v roce 1923, ukončeno v roce 1924.

A Uhrenfabrik

uživatel: Postamt Reichstag Berlin

B Bafra

uživatel: Reichsfinanzministerium Berlin W 66

C Anker

uživatel: Reichsfinanzministerium Abt II. Berlin W 9

D Komusina (Guhl)

Handelskammer Hamburg Hamburg 11

K těmto typům přistoupil v roce 1923 stroj typu E (Furtwängler). Firma stačila vyrobit a uvést do provozu dva typy strojů, jeden dosáhl počtu 25, druhý typ v počtu 20 strojů (pozor číslování byl od A1 s A32 s výpadky). Nastal příval otisků.

Vylepšené a oproti strojům A, B, C, D stroje typu E vyrobili i všichni jmenovaní výrobci:

Bafra, typ B 1923

Anker, typ C 1923

Bafra, typ B 1923

Anker, typ C 1923

Komusina, typ D 1923

V roce 1923 tři firmy založily předchůdce firmy Francotyp. Ta se jmenovala POSTFREISTEMPLER GmbH Bielefeld (datum založení 11. 7. 1923). Poté to byla již firma Francotyp GmbH. Tato firma vyhrála první boj a stala se dominantním a pružným výrobcem výplatních strojů.

Vývoj probíhal i v roce 1924 – 1926. Během těchto let došlo k významnému vývoji mechanismu výplatních strojů, ale i jejich vzhledu. To přispělo i k rozhodnutí československé poštovní správy ohledně výběru výplatních strojů pro československý poštovní provoz.

Ing. Erich Komusin se dostal mimo hlavní proud, ale výplatním otiskům zůstal věrný. Vývoj šel dál i v jeho životě.

Další vývoj s pohledem na dřívější léta

1921 Existují první prototypy modelů D 1 a D 2

1922 Do projektů ing. Komusina je zapojen výrobce firma R. Guhl Hamburg

1923 Založení Gesellschaft Komusina, Karlsruhe

1923-1931 Vyrábějí se výplatní stroje KOMUSINA, ing. Komusin přehlídá řadu patentů (Rollstempler mit Zählwerk für Kontrollzwecke aller Art 1924 aj., další v roce 1929)

1929 Vyrábí se stroje Komusina

1930 Firma Junghans vyrobila 1000 strojů

1930 Ing. Komusin spolupracoval různými spřízněnými firmami na vývoji výplatních strojů“ např. Telefongesellschaft – Deutsche Privat Telephongesellschaft, H. Fuld und Co., PRITEG, později Telefonbau und Normalzeit TN.

1930 Firma TN vyrábí prototyp stroje POSTALIA – TN/POSTALIA

1931 Firma Komusina zanikla a skončila v konkurzu, ing. Komusin pokračuje ve vývoji výplatních strojů, podává řadu vynálezů a patentů u Říšského patentového úřadu. Do tohoto roku má firma KOMUSINA na svém kontě výrobu 1500 strojů

1934 Model Freimarkenstempler (vyroben předchůdce „žehličky“)

1935 Zahájeny oficiální prodeje modelu Freistempler

1938 Ing. E. Komusin zakládá novou firmu FREISTEMPLER GmbH a otevírá masivní reklamní kampaň na stroj nazývaný Freistempler. Tato firma je určena k výrobě tohoto modelu.

1938 Další vývoj výplatních strojů nyní již nazývané POSTALIA, vyrobeny čtyři první stroje, získán souhlas pěti vrchních poštovních ředitelství

1939 Firma Freistempler vyvíjí první model výplatního stroje POSTALIA

1940 – 1945 Vyrobeno 400 strojů pro francouzský trh

1943-1944 Na zabraná sudetská území se dostávají první výplatní stroje Postalia (celkem čtyři stroje jsou známy do dnešních dnů)

1945 Obnovený plný provoz ve Frankfurtu nad Mohanem

1945 – 1952 (1959?) Ing. Komusin stále vytváří vynálezy a patenty (např. patent č. US29730852A ze dne 7. 5. 1952 týkající se výplatních strojů Postalia a další)

1949 Obnoven export do zahraničí

1950 Uvedení elektrického modelu do provozu

1958 Vyrábí se masově výplatní stroje POSTALIA, na trh dodává i stroje na zapravení poplatků (kolky apod.)

1959 Ing. Erich Komusin umírá

1960 Získán americký trh

1961 Postalia vylepšuje další funkce výplatních strojů

1961 Výrobu výplatních strojů firmy Freistempler - Postalia přebírá firma Telefonbau und Normalzeit GmbH (TN)

1963 Postalia vyváží do 50 zemí světa, vytváří se systém s vyplacením 10000 dopisů za hodinu, firma slaví 25 let existence

1983 Firma Francotyp a Postalia fúzuji a vytvářejí firmu Francotyp – Postalia (FP) existující do dnešních dní

1998 Firma pod jménem Francotyp –Postalia slaví 75 let existence

Firma Francotyp – Postalia, jejíž základy a směr dal do vínku ing., Erich Komusin a jeho žena Hildur pokračuje úspěšně ve své činnosti.

Zdroje obrázků:

1/ wikipedia.org

2/ www.google.com

3/ Propagační materiály Francotyp + Francotyp - Postalia

4/ www.briefmarkenwelt-dortmund.de

